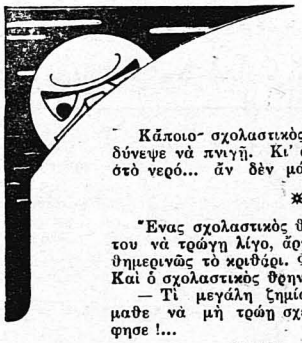

ΑΡΧΑΙΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΑΣΤΕΙΑ ΙΕΡΟΚΛΕΟΥΣ

(Ὁ Ἱεροκλῆς, Πλατωνικὸς φιλόσοφος, ἔζησε στὴν Ἀλεξάνδρεια τὴν περίοδο τῆς καταπτώσεως).

Κάποιος σχολαστικὸς ἐκεῖ ποὺ κολυμποῦσε κινδύνευε νὰ πνιγῆ. Κι' ὡρκίστηκε νὰ μὴ ξαναμπῆ στὸ νερό... ἂν δὲν μάθη πρῶτα κολύμπι!

***

Ἕνας σχολαστικὸς θέλοντας νὰ μάθη τὸ ἄλογό του νὰ τρώγη λίγο, ἄρχισε νὰ τοῦ λιγοστεύη καθημερινῶς τὸ κριθάρι. Φυσικὰ τὸ ἄλογο ἐψόφησε. Καὶ ὁ σχολαστικὸς θρηνῶν ἔλεγε:

— Τί μεγάλη ζημία ποῦπαθα! Τώρα ποῦμαθε νὰ μὴ τρώη σχεδὸν καθόλου, τώρα ψόφησε!...

***

Κάποιος σχολαστικὸς ἀγόρασε σπίτι. Θέλοντας δὲ νὰ μάθη ἂν τοῦ ἀξίζει τέτοιο κτίριο, βγῆκε στὸ παράθυρο καὶ ρωτοῦσε ἂν τοῦ πηγαίνη!

***

Κάποιος σχολαστικὸς εἶδε στ' ὄνειρό του πὼς πάτησε ἕνα καρφὶ καὶ τὴν ἄλλη ἡμέρα βγῆκε στὸν δρόμο κουτσαίνοντας. Ἕνας ἄλλος σχολαστικὸς ποὺ τὸν συνάντησε κ' ἔμαθε τί τοῦ συνέβη τοῦ εἶπε:

— Μά, καϋμένε καὶ σύ, γιατὶ κοιμᾶσαι ξυπόλητος;...

***

Ἕνας σχολαστικὸς εἶδε στὸ δρόμο τὸν γιατρό του καὶ κρύφτηκε πίσω ἀπὸ ἕνα τοῖχο. Κάποιος τὸν ρώτησε γιατὶ τὸ κάνει αὐτὸ κι' ὁ σχολαστικὸς ἀπάντησε:

—Ἔχω καιρὸ ν' ἀρρωστήσω καὶ ντρέπουμαι νὰ τὸν δῶ!...

***

Κάποιος σχολαστικὸς γέμισε τὸ πιθάρι του μὲ κρασὶ καὶ τὸ σφράγισε. Ὁ δοῦλος του ὅμως τὸ τρύτηνεν ἀπὸ κάτω καὶ ἔπινε κάθε τόσο ὅταν διψοῦσε. Ὅταν ὁ σχολαστικὸς τὸ ξανάνοιξε καὶ εἶδε πὼς τὸ κρασὶ ἔλλειπε, δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη πὼς ἔγινε ἡ κλοπή. Κάποιος ποὔτυχεν ἐκεῖ τοῦ εἶπε τότε:

— Δὲν κυττᾶς μήπως σοῦ τ' ἄνοιξαν καὶ τὸ ἔπιναν ἀπὸ κάτω;

Καὶ ὁ σχολαστικὸς ἀπάντησε:

—Ἀμαθέστατε, δὲν βλέπεις ὅτι δὲν λείπει ἀπὸ κάτω, ἀλλὰ ἀπὸ πάνω;

***

Ἕνας σχολαστικὸς βλέποντας σ' ἕνα δένδρο πολλὰ σπουργίτια, ἔστρωσεν ἀπὸ κάτω ἕνα πανὶ κι' ἄρχισε νὰ κουνάη τὸν κορμὸ γιὰ νὰ πέσουν νὰ τὰ μαζέψη!...

***

Σχολαστικὸς σχολαστικὸν συναντήσας τοῦ εἶπε:

— Μωρὲ, ἐγὼ ἔμαθα πῶς πέθανες;

— Καὶ δὲν μὲ βλέπεις ζωντανόν;

τοῦ εἶπε ἐκεῖνος.

— Δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία αὐτό, ἀποκρίθηκεν ὁ σχολαστικός, γιατὶ ἐκεῖνος ποὺ μοῦ τὸ εἶπε εἶναι πειὸ ἀξιόπιστος ἀπὸ σένα!...

***

Σχολαστικὸς μαθὼν ὅτι ὁ κόρακας ζῆ ὑτὲρ τὰ διακόσια χρόνια, ἀγόρασε ἕνα κοράκι καὶ τὸ ἔτρεφε... γιὰ νὰ δῆ ἂν εἶνε ἀλήθεια!...

(Ἔκδοσις Λειψίας 1789)

ΑΠΟ ΤΑ ΣΠΑΝΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ποιὸς δὲν γνωρίζει, ποιός δὲν θυμᾶται, τὸν Ἕλληνα ἰατρὸν τοῦ τρομεροῦ Ἀλῆ Πασσὰ τῶν Ἰωαννίνων τὸν συμπαθῆ καὶ καλοκάγαθον Μάνθον Ἰωάννου; Ὅποια σχετικὴ ἱστορία νὰ διαβάσετε θὰ τὸν βρῆτε μέσα. Ὁ Μάνθος Ἰωάννου ὑπῆρξεν ἀπὸ τοὺς ὠφελήσαντας μεγάλως τοὺς συμπατριώτας του Ἕλληνας, πλησίον τοῦ θηριώδους Ἀλῆ παραμένων ὡς ἰατρὸς αὐτοῦ. Ἦτο ἐπιστήμων ἀλλὰ ἦτο καὶ λόγιος. Σὺν τοῖς ἄλλοις ἔχει συγγράψει εἰς στίχους καὶ τὴν «Συμφορὰν καὶ αἰχμαλωσίαν Μωρέως — μὲ προσθήκη, καὶ ἄλλων ἀξιολόγων ὑποθέσεων». Ἀπὸ τὸ σπάνιο καὶ λησιονημένο αὐτὸ βιβλίο ἀντιγράφουμε τὸ κάτωθι ποίημα τοῦ Μάνθου Ἰωάννου, «Περὶ Γυναικῶν». Εἶνε ἀφελέστατο, ἁπλοϊκό, ἀλλὰ γι' αὐτὸ καὶ χαρτομένο.

Μὴ στὸν ἐχθρό σου ἀνταμοιβὴ θέλῃς νὰ ἐπι-
[στρέψῃς,
Μήτε ποτὲ τῆς Γυναικὸς τὰ λόγια νὰ πιστέ-
[ψῃς.
Τοῦ ἐχθροῦ σου μὴν ἐμπιστευθῇς τὰ λόγιαποὺ σοῦ λέγει.
Ἀλλὰ μήτε τῆς Γυναικός, ποὺ σοῦ μιλεῖ καὶ κλαίγει.
Εἰς σὲ γυναῖκες πονηραῖς πάντα τὰ δάκρυα τρέχουν,
Καὶ ὅσοι νὰ μὴν γελαστοῦν ἀπταύταις νὰ ἀπέχουν.
Μετὰ δακρύων φαίνεται τὸν ἄνδρα ν' ἀγαπάῃ,
Μὰ νὰ ἐδύνοντον σὰν τὴν ὀχιὰ νὰ τὸν ἐφάῃ.
Πανταχοῦ τὰ σύγερφα συνήθεια εἶιε νὰ βρέχουν,
Καὶ τῆς Γυναικὸς τὰ δάκρυα τόσον εὐκολα νὰ τρέχουν.
Τῆς Γυναικὸς τὰ δάκρυα τὴν φώκια παρομοιάζει,
Εὑρίσκει ἀνιμένον ἄνθρωπον στὴν ἄκρη τὸν εὐγάζει.
Τὸν βρίσκει εἰς τὴν θ λασσαν ἀπανωθιὸ καὶ πλέγει,
Καὶ τὸν εὐγάζει εἰς τὴν γῆν καὶ κάθεται καὶ κλαίγει.
Δὲν τὸν ἐκλαίγει διὰ καλό, γιὰ νὰ τὸν ὠφελάγῃ,
Μὰ κλαίγει καὶ ὀδύρεται πὼς δὲν μπορεῖ νὰ τὸν φάγῃ,
Καὶ ὅπου στάξει τὸ δίκρυ της ὅλο τὸ κορμί του λυώνει,
Καὶ ἀρχινάει καὶ τρώγει του ὅσο ποὺ τελειώνει.
Ἔτζ' εἶνε καὶ τῆς γυναικὸς τὰ δάκρυα δολωμένα.
Μὲ πονηρία δολερὴ πλανέβει τὸν καθ' ἕνα.
Ἡ γυναῖκα τὴν ἀλεποῦ στὴν πονηριὰ ὁμοιάσει,
Μὲ πᾶσα λόγια πονηρὰ τὸν ἄνδρα νὰ γελάσῃ.
Ὡς τὸ ψάρι δὲν δύνεται στὴν γῆν νὰ περπατήσῃ,
Μήτε ἡ γυναῖκα ἡ κακὴ τὴν γνώμην της ν' ἀγήσῃ.
Ὀχιὰ ἡ φαρμακερὴ τὸν ἄνθρωπον νὰ φάγῃ,
Μὰ ἀπὸ γυναῖκα πονηρὰ ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάγῃ.
Κάλλια νὰ ἐνεμπιστευθῇς τὰ πλέον κακὰ θηρία,
Παρὰ ποτὲ τῆς γυναικὸς τὴν καθαρὴ καρδία.
Θολὸ ποτάμι ἄπεχε, καὶ τὴν φωτιὰ ἀναμμένη,
Καὶ τὴν γυναῖκα τὴν κακὴ ὅν τὰναι θυμωμένη.
Καὶ τὰ θεριὰ τ' ἀνήμερα ἄνθρωπος νὰ μερώσῃ,
Μὰ τὴν γυναῖκα τὴν κακὴ οὐδεὶς νὰ ταπεινώσῃ.
Τὰ τρία παρομοιάζουνται ὅμοια στὴν κακία,
Μὰ περισσότερο τῆς γυναικὸς νὰ λαβῇ ἐξουσία.
Ὅτι μὲ τὸ πολὺ νερὸ τὴν φλόγα τὴν ἐσβύνει,
Μὰ ἡ γυναῖκα ἡ κακὴ τὴν γνώμη δὲν ἀφίνει,
Ἂν ἐξουσία ἐλάμβανε τὸν ἄνδρα νὰ ὁρίσῃ,
Ξυπόλυτον τὸν ἔβανε παλιούρια ν' ἀλωνίσῃ.
Εἰς πᾶν τόπον τὸ λοιπὸν καλλια κακὴ φωτία,
Παρὰ γυναῖκα πονηρὰ νὰ λάβῃ ἀφεντία.
Πᾶσα γυναῖκα φυσικὰ λίγ' ἐξουσία νὰ πάρῃ,
Τὴν βλέπεις καὶ θυμώνεται σὰν τὸ κακὸ λιοντάρι.
Μὰ ἡ νατούρα δὲν εἶνε κανεὶς νὰ τὴν φοβᾶται,
Ὡς ἄνθρωπον ξαρμάτωτον τὴν νύκτα νὰ κοιμᾶται.
Τὸν Γαΐδαρον τὸν ἔδυσαν λεονταριοῦ δερμᾶται,
Μὰ τὴν φύσιν του δὲν δύνεται κανεὶς νὰ τὴν φοβᾶται.
Γιὰ αὐτὸ ὁ Θεὸς δὲν ἔδωσε ἡ γυναῖκες νὰ ὁρίσουν,
Ὅτι ποτὲ συμβούλιο δὲν δύνουνται νὰ κρατήσουν.
Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ κόσκινο νερὸ νὰ κουβαλίσῃ,
Μὰ γυναικὸς δὲν δύνεται συμβούλιον νὰ δουρήσῃ.
Τῶν γυναικῶν ἡ συμβουλή, καὶ ἡ ὀρσοιὰ τὸν Μαΐ,
Εὐθὺς ὁ ἥλιος ποὺ τὴν ἰδῇ χάνεται καὶ πάει.
Ἡ γυναῖκα φυσικὰ ὁμοιάζει τὸ παγῶνι,
Κοιτάζει τὰ ποδάρια του, καὶ τὸ κορμί του λυώνει.
Πᾶσα μία φαίνεται, ἄλλη δὲν τὴν ὁμοιάζει,
Μ' ὄντας ἰδῇ εὐμορφότερη, τότες ἀναστενάζει.

*

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ἡ γνώμη τοῦ Μάγερμπερ

Μία χορεύτρια, ὅταν ἔγεινε τραγωδὸς ἐπῆγε μιὰ μέρα στὸν Μάγερμπερ νὰ ζητήση τὴ γνώμη του.

Ἀφοῦ ἡ ἠθοποιὸς χόρευσε καὶ ἐτραγούδησε κατὰ προτροπὴν τοῦ Μάγερμπερ, ἐρώτησε:

—Δοιδόν, ἀγαπητὲ διδάσκαλε, μ τορῶ ν'ἀκούσω τὴν κρίσιν σας;

— Ἐὰν τὸ διατάσσετε κυρία μου, εὐχαρίστως. Ὡς τραγωδὸς χορεύετε καλὰ καὶ ὡς χορεύτρια δὲν τραγουδεῖτε ἄσχημα.

Μετάφρ. Φρανς Μ. Πικκῆ

ποὺ ἔβγαινε.

— Σιωπή! μοῦπε σιγά. Ὄχι θόρυβο καὶ φασαρία.

Δὲν ξέρω γιατὶ τὸν ἄκουσα καὶ συνέχισα σιγανά:

— Δὲν ἤλθες νὰ μὲ βρῆς στὸ μονοπάτι τοῦ Κάρρω.

— Ὄχι.

— Γιατί;

— Νόμιζα πὼς ἀστειεύεσαι.

— Δὲν ἀστειεύονται μὲ τὰ ὅπλα, Μίλιο.

Ἂν αὔριο ξαναπάρης τὸν δρόμο ποὺ πηγαίνεις στῆς Καρλόττας, εἶσαι πεθαμένος, ξέρε το. Σὲ προειδοποιῶ.

Τί ἔγινε τὴν ἄλλη μέρα;

— Ἀπλούστατα. Πῆρα τὰ ὅπλο τοῦ πατέρα μου καὶ πῆγα στὸ δρόμο ποὺ πηγαίνει στὸ σπίτι τῆς Καρλόττας. Ὅταν εἶδα τὸν Μίλιο νὰ φαίνεται μὲ ἕνα φίλο του φώναξα «Ἄλτ!» Τὸν εἶχα προειδοποιήσει.

Ἤξερε περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Ἀντὶ νὰ φύγη πρὸς τὰ πίσω, ἔτρεξε ἔμπρός.

Τὸν σημάδεψα στὸ κεφάλι. Τράβηξα. Τὸν χτύπησα! Δὲν ξανακινήθηκε..
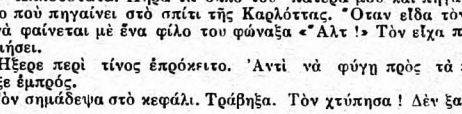
Μετάφρ. Ε. Μ.